

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเอกลักษณ์สำคัญของชาติ และเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งสำหรับสื่อสารกัน ในสังคม มนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสาร เพื่อประโยชน์หลายอย่าง เช่น ช่วยสื่อความเข้าใจในชีวิตประจำวัน ช่วยให้ผู้พัฒนาก้าวหน้าทันความเจริญของโลก และช่วยจรรโลงใจ เป็นต้น โดยเฉพาะความสำคัญด้านการจรรโลงใจนี้ เราจะเห็นได้จากการที่มนุษย์ใช้ภาษา เพื่อให้ได้รับความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย บทละครและเพลง เป็นต้น

เพลงเป็นศิลปะการใช้ภาษารูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจ เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่มนุษย์เป็นผู้สรรค์สร้างขึ้น เพื่อใช้ในโอกาสต่าง ๆ เราจึงเห็นว่า มนุษย์มีความผูกพันกับเพลงมาตลอด นับตั้งแต่เกิดจนตาย "เพลงเป็นผลผลิตแห่งศิลปะจากมันสมองของนักประพันธ์ นักดนตรี นักร้อง และเพลงเป็นสมบัติของสาธารณชนเช่นเดียวกับสถาปัตยกรรม หรือภาพวาดที่งดงาม และงานปั้นที่งดงามทั้งหลาย ใครก็ได้มีสิทธิ์เป็นเจ้าของ แสดงความเกลียดความรักต่อมัน เพลงเป็นสมบัติของสาธารณชน" (กุลชาติ เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2526 : 199)

เพลงที่สื่อถึงการแสดงความรักต่อกัน ส่วนใหญ่มนุษย์ใช้เพลงเพื่อความเพลิดเพลินใจ บางครั้งมนุษย์ก็ใช้บทเพลงประกอบกิจกรรม หรือสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน ให้มีความรักความผูกพันต่อกัน สร้างพลังความสามัคคี ให้กำลังใจ บอกกล่าวเล่าเรื่องต่าง ๆ เช่น เพลงชาติ เพลงปลุกใจ เพลงประจำสถาบันหรือประจำกลุ่ม เป็นต้น เพลงจึงมีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์ และเป็นลักษณะงานสุนทรีย์ที่มนุษย์ใช้ภาษาสร้างสรรค์เพื่อสื่อความหมาย บอกกล่าวอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ เพลงมีลักษณะเด่น ที่มีดนตรีเป็นส่วนประกอบสำคัญ ทำให้น่าฟัง และมีความไพเราะยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ เพลงยังเป็นสื่อที่เชื่อมวัฒนธรรมของคนแต่ละรุ่นและสะท้อนสภาพสังคมได้เป็นอย่างดี เพลงแต่ละยุคแต่ละสมัยแตกต่างกันไปและเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม มีลักษณะเฉพาะ ทำให้มีเพลงหลายประเภท เช่น เพลงไทยเดิม เพลงพื้นบ้าน เพลงลูกทุ่ง เพลงลูกกรุงหรือเพลงไทยสากล เป็นต้น ภาษาและเนื้อหาสาระในเพลงแต่ละประเภทมีทั้งคล้ายกันและแตกต่างกัน เพลงลูกทุ่งมักมีวิวัฒนาการหรือดัดแปลงมาจากเพลงไทยเดิมและเพลงพื้นเมือง เนื้อหาเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมท้องถิ่นชนบทของไทย ส่วนเพลงลูกกรุงหรือเพลงไทยสากลมีเนื้อหาที่หลากหลายขึ้นอยู่กับความนิยมของผู้ฟัง และนโยบายทางธุรกิจในการเพลง

ปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น มีการบันทึกข้อมูลข่าวสารในรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเผยแพร่ผ่านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งช่วยย่อโลกให้เล็กลง ทำให้การติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันเป็นไปอย่างรวดเร็วและทันสมัย อินเทอร์เน็ต ยังช่วยให้คนในสังคมทุกเพศทุกวัย มีโอกาสเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนในปัจจุบันสามารถค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ทั้งเว็บไซต์ที่ให้สาระและความบันเทิง (จุฑารัตน์ นกแก้ว, 2545 : 5) เนื่องจากอินเทอร์เน็ตสามารถใช้สื่อต่าง ๆ ได้มากมาย เช่น ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวและเสียง ฯลฯ จึงใช้ในการนำเสนอแบบความบันเทิงต่าง ๆ เช่น เกมส์ รายการวิทยุ และรายการเพลงได้เป็นอย่างดี (พันจันทร์ ธนวัฒน์เสถียรและกรภัทร สุทธิธิดา, 2540 : 1 – 4) ดังนั้นการฟังเพลงนอกจากจะฟังจาก วิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ แอบบันทึกเสียงแล้ว ก็ยังสามารถฟังจากอินเทอร์เน็ตได้ด้วย วัยรุ่นเป็นกลุ่มที่สนใจและแสดงความชอบเพลงทางอินเทอร์เน็ตกันมาก ชัชวดี ศรีลัมพ์ (2544 : 78) กล่าวว่า “วัยรุ่นนิยมเล่นอินเทอร์เน็ตและใช้โทรศัพท์มือถือซึ่งพัฒนาโปรแกรมให้สามารถฟังเพลง และร่วมกิจกรรมรายการเพลงต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในความสนใจของวัยรุ่นที่นิยมการส่งข้อความพูดคุยกัน ซึ่งเป็นที่นิยมกันในกลุ่มวัยรุ่นระหว่าง 13 – 25 ปี” วัยรุ่นมีการส่งชื่อเพลงที่ตนชอบทางไปยังเว็บไซต์เพลง ทำให้เพลงที่ส่งข้อมูลไปกลายเป็นเพลงยอดนิยม

นักธุรกิจในวงการเพลงเล็งเห็นว่ากลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีอำนาจการซื้อสูง ธุรกิจเพลงไทยสากลสมัยใหม่จึงมีเป้าหมายการตลาดมุ่งไปที่วัยรุ่นมากกว่ากลุ่มอื่น (สุกรี เจริญสุข, 2532 : 97-105) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ สมกมล ลิ้มปิชัย (2532 : 130) ที่ระบุว่า “กลุ่มผู้ฟังเพลงไทยสากลในปัจจุบัน คือ กลุ่มวัยรุ่น ซึ่งมักไม่มีความรู้ด้านดนตรี และนิยมฟังเพลงที่มีลักษณะพื้น ๆ คือสามารถร้องและจดจำได้ง่าย ฟังตามกันโดยมิได้คำนึงถึงคุณภาพของเพลงว่าดีมากหรือน้อยเพียงใด” ศิลปะการผลิตเพลง ไม่ว่าจะ เป็นคุณภาพของเสียงร้อง หรือ ศิลปะการใช้ภาษา ก็จะแตกต่างจากเพลงไทยสากลยุคเก่ามาก คือ ใช้ภาษาง่าย ๆ ตรงไปตรงมา ไม่ให้ความสำคัญกับการสัมผัสคำคล้องจอง จนนักวิจารณ์เพลงบางคนกล่าวว่า “ทุกวันนี้ บทร้องเพลงไทยสากลขาดความประณีตในการเขียนเนื้อร้องมากทีเดียว ฟังดูแล้วขาดกวีโวหาร หรือบางที่ฟังคล้ายเป็นบทร้อยแก้วเอาเลยทีเดียว” (สุกรี เจริญสุข, 2532 : 104)

ภาษาและเนื้อหาสาระของเพลง ที่กลุ่มวัยรุ่นชื่นชอบเป็นเรื่องที่น่าศึกษา จากพฤติกรรมของวัยรุ่นที่คลั่งไคล้ หลงใหลนักร้องวัยรุ่นทั้งหญิงและชาย ภาพที่ปรากฏทางโทรทัศน์ในรายการการแสดงคอนเสิร์ตของนักร้องวัยรุ่น และมีผู้ฟังส่วนมากเป็นวัยรุ่นร่วมกันร้องและเต้นรำตามเพลง ตลอดถึงการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตในหลายรูปแบบ เช่น การสื่อสาร

ในห้องสนทนาตามเว็บไซต์ต่าง ๆ การร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมลงคะแนน ส่งชื่อเพลงที่ชื่นชอบทั้งทางอินเทอร์เน็ตและทางวิทยุ ในรายการเพลงที่มีการจัดอันดับเพลงยอดนิยม เป็นต้น การที่วัยรุ่นให้ความสนใจเพลงไทยสากลปัจจุบันกันมาก จึงทำให้ธุรกิจเทปเพลง และรายการเพลงทางสื่อสารมวลชน เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่กลัวความล้าสมัย มีอำนาจในการตัดสินใจและอำนาจการซื้ออยู่ในระดับสูง (คมกมล ลิ้มปิชัย, 2532 : 2) เพลงปัจจุบันจึงนิยมใช้ภาษาวัยรุ่น หรือศัพท์แปลกใหม่ คำคะนอง เพื่อสร้างความแปลกใหม่ให้สนุกสนาน (กิจมานิชน์ โรจนทรัพย์, 2545 : 185)

ถ้าศึกษาวัยรุ่นตามหลักจิตวิทยาพบว่า ความต้องการของวัยรุ่นมีมาก ทั้งความต้องการทางกายและจิตใจ วัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่ต้องการบังคับ มักมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับผู้ใหญ่ เป็นวัยที่ต้องการความอบอุ่น มีอุดมการณ์เป็นของตัวเอง จึงมีแนวความคิดเป็นของตัวเอง ให้ความสำคัญต่อเพื่อนมากกว่าครอบครัว มักมีปัญหาชีวิต มีความรุนแรง เป็นวัยที่กำลังย่างเข้าสู่ผู้ใหญ่ มีนิสัยชอบเที่ยวและสนใจความรัก และความบันเทิงมากเป็นพิเศษ วัยรุ่นนิยมโทรศัพท์ขอเพลงจากนักจัดรายการวิทยุที่ตนพอใจ โดยมากเป็นเพลงที่นักร้องวัยรุ่นที่กำลังอยู่ในความนิยมเป็นผู้ร้อง นักจัดรายการที่วัยรุ่นชื่นชอบจะต้องมีความสามารถในการพูดคุย ใช้ภาษาในรูปแบบเดียวกัน สื่อความหมายได้เข้าใจในทิศทางเดียวกัน อารมณ์ขันทันสมัย ใช้ภาษาวัยรุ่น (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539 : 218)

การศึกษาเรื่องเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ทั้งภาษาและเนื้อหาของเพลง ผลการศึกษาจะเห็นลักษณะของภาษา และการสะท้อนมุมมองความคิดในเนื้อร้องเพลงที่วัยรุ่นชื่นชอบ การศึกษาภาษาและเนื้อหาในเนื้อร้องของเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่นครั้งนี้ จะมีประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนการสอนตาม หลักสูตรสถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2543 หมวดวิชามนุษยศาสตร์ โปรแกรมวิชาภาษาไทย ซึ่งกำหนดให้มีรายวิชาที่ต้องศึกษาจากบทเพลง คือ

รายวิชาคีตวรรณกรรม (1542404) A Study of Thai Song กำหนดเนื้อหาหลักสูตรว่า "ศึกษาวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งและเพลงไทยสากล ทั้งเนื้อหาและความคิดที่สะท้อนสังคมและวัฒนธรรม วิเคราะห์กลวิธีการแต่ง และบริบทของความนิยม"

รายวิชาเพลงไทยประกอบบทเรียน (1542325) Thai Songs for Lessons กำหนดเนื้อหาหลักสูตรว่า "ศึกษาลักษณะ แบบแผน ทำนองทฤษฎีการขับร้องเพลงไทยสมัยต่าง ๆ การใช้ภาษาสื่อความคิดและอารมณ์... รวมทั้งเลือกศึกษาเพลงไทยลูกทุ่งและเพลงไทยสากลที่สำคัญเพื่อประยุกต์ใช้ประกอบบทเรียน"

รายวิชา ล้มมนาการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน (1542209) Seminar in Thai Usage กำหนดกิจกรรมให้ ผู้เรียนเก็บรวบรวมข้อมูลของภาษาในปัจจุบันที่ใช้ในวงการอาชีพต่าง ๆ ด้วย

ดังนั้น การศึกษาเนื้อร้องเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่นในปัจจุบัน จึงมีประโยชน์ สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเพลง และเป็นการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาและเนื้อหาของเพลงในปัจจุบัน เพื่อให้ประกอบการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาของเนื้อร้องเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่น (พ.ศ.2545)
2. วิเคราะห์เนื้อหาที่ปรากฏในเนื้อร้องเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่น (พ.ศ. 2545)

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่นไทยในปัจจุบันที่มีการจัดอันดับเพลงประจำสัปดาห์ สืบค้นข้อมูลที่ [http://365 jukebox.com](http://365jukebox.com) ในช่วงเดือน มกราคม - ธันวาคม พ.ศ.2545 โดยคัดเลือกเฉพาะ 10 อันดับแรก เฉพาะเพลงที่มีเนื้อร้องภาษาไทย และมีท่วงทำนองดนตรีแบบสากล ไม่แยกแนวเพลงแบบต่าง ๆ และ ไม่รวมถึง "เพลงลูกทุ่ง" และ "เพลงเพื่อชีวิต"

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

เพลงไทยสากล หมายถึง เพลงที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทย และมีท่วงทำนองดนตรีทางตะวันตก

เพลงไทยสากลยอดนิยม หมายถึง เพลงไทยสากลที่ได้รับความนิยมทางอินเทอร์เน็ตประจำสัปดาห์ มีการจัดอันดับเพลง โดยคัดเลือกเฉพาะเพลง 10 อันดับแรกที่เว็บไซต์ <http://365jukebox.com>

การใช้ภาษาไทย หมายถึง ลักษณะการใช้ถ้อยคำและไวยากรณ์ที่ปรากฏในเนื้อร้องเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่นใน พ.ศ.2545

ภาษาปาก หมายถึง คำที่เขียนตามเสียงพูด ในลักษณะต่อไปนี้

1. คำที่เกิดจากการกลมกลืนเสียง เช่น อย่างนี้ เป็น อย่างนี้ ๗๗
2. คำที่เกิดจากการแปรเปลี่ยนเสียง หรือเพี้ยนเสียง เช่น
อย่างนี้ เป็น ยั่งเงี้ย หรือ ยั่งเงี้ย ๗๗
3. คำลงท้ายประโยค เช่น นะ นะ จ๊ะ ๗๗
4. คำที่เกิดจากการละคำ หรือตัดคำ เช่น กิโลกรัม เป็น กิโล ๗๗
5. คำอุทาน เช่น อี้ย อี้ย อ้าว ๗๗
6. คำที่ใช้เฉพาะภาษาพูดเช่น มั่น โดนดี ๗๗

ภาษาสแลง หมายถึง ภาษาไทยที่เกิดจากการคิดคำขึ้นใช้ และมีความหมาย
เข้าใจกันเฉพาะกลุ่ม เป็นคำที่ใช้กันในช่วงระยะเวลาสั้น เช่น บ๊ิง เอ๊ะ ๆ หน่อมแน้ม
ลัมหล่น ๗๗

ภาษาต่างประเทศ หมายถึง ภาษาอังกฤษที่นำมาใช้ในภาษาไทย ในลักษณะ
การทับศัพท์ เช่น ก๊อปปี ดีเจ แฟน ๗๗ และการใช้ศัพท์ภาษาเดิม โดยไม่แปลงเป็น
ภาษาไทย เช่น Dog You Smile ๗๗

คำซ้ำ หมายถึง คำ ๆ เดียวที่ออกเสียงซ้ำกัน เช่น จริง ๆ รัก ๆ ๗๗ และคำ
เดียวกัน มีความหมายเหมือนกัน แต่อยู่ต่างตำแหน่งกัน เป็นลักษณะการซ้ำคำ เช่น ฟ้าแก่ง
กันไซ้ใหม่ ฟ้าจใจไซ้ใหม่

คำซ้อน หมายถึง กลุ่มคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือนั้นความหมายที่คำใด
คำหนึ่ง เรียกว่า คำซ้อนเพื่อความหมาย เช่น เียบเหงา ใหญ่โต ลบเลือน ๗๗ และ กลุ่มที่มี
พยัญชนะต้นและตัวสะกดเหมือนกัน แต่ใช้สระต่างกัน เรียกว่า คำซ้อนเพื่อเสียง เช่น ไชเซ
จุกจิก บุบิบิบ ๗๗

โวหารภาพพจน์ หมายถึง ภาษาที่เป็นสำนวนโวหารในเนื้อร้องเพลงไทยสากล
ยอดนิยมของวัยรุ่น เพื่อสื่อให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายและเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ปฏิพจน์ หมายถึง สำนวนโวหารที่มีรูปประโยคเป็นคำถาม ที่ไม่ต้องการคำตอบ
เช่น เธอคิดถึงฉันหรือเปล่า เธอโกรธฉันไหม เป็นต้น

อุปมา หมายถึง โวหารที่เป็นการเปรียบเทียบว่า สิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง
โดยใช้คำเชื่อม เช่น เหมือน เปรียบเหมือน เสมือน ราวกับ ดูจ ดูจดัง เสมือนหนึ่ง
เสมื่อดัง ประหนึ่ง เพียง ประดุจ เจก คล้าย ดูราวกับ เป็นต้น เช่น ตาของเธอ
เหมือนดวงดาว ความรักเปรียบประดุจสายน้ำ เป็นต้น

อุปลักษณะ หมายถึง โวหารที่เป็นการเปรียบเทียบแตกต่างจากแบบอุปมา คือ ไม่เปรียบเทียบว่าเหมือน แต่เป็นการเปรียบเทียบว่า "เป็น" หรือ "คือ" หรืออาจจะไม่กล่าวโดยตรง แต่กล่าวเป็นนัยให้เข้าใจเอาเอง เช่น เธอเป็นนางฟ้า หรือ นางฟ้าของฉัน เป็นต้น

บุคลาธิษฐาน หมายถึง โวหารที่กล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิตหรือธรรมชาติ ให้มีอารมณ์ ความรู้สึก หรืออากัปกิริยาเหมือนมนุษย์ เช่น ทะเลร้องไห้ ภูเขาหลับสนิท เป็นต้น

อติพจน์ หมายถึง โวหารที่มีลักษณะกล่าวเกินจริง แต่สื่อความหมายที่เน้นถึงความรู้สึก เช่น เธอร้องไห้จนน้ำตาท่วมโลก หมายถึง เธอร้องไห้มากเกินไป เป็นต้น

เนื้อหา หมายถึง สารหรือเรื่องราวที่ปรากฏในเนื้อร้องเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่นใน พ.ศ.2545

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เด็ยงศ์คว เมรู้ลักษณะการใช้ภาษาและเนื้อหา ที่ปรากฏในเนื้อร้องเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่นในปัจจุบัน สำหรับใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชา คีตวรรณกรรม เพลงไทยประกอบบทเรียน และสัมมนาการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน
2. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยภาษาและเนื้อหาในเพลงไทยประเภทอื่น ๆ เช่น เพลงไทยลูกทุ่ง เพลงเพื่อชีวิต เป็นต้น
3. เป็นสื่อการสอนสำหรับใช้ ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้ ภาษาไทยให้สนุกจากบทเพลงที่วัยรุ่นนิยมชื่นชอบ